

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström
Utredare
08-5782 95 09
karin.sundstrom@tyreso.se

YTTRANDE
2015-03-20
1 (6)

Diarienummer
2015/KFN 0029 70

Kultur- och fritidsnämnden

Svar på remiss avseende förslag till lokalisering och utformning av multihus

Förslag till beslut

Utvecklingsförvaltningen föreslår kultur- och fritidsnämnden att:

1. Godkänna svaret på remiss om förslag till lokalisering och utformning av multihus och överlämna det till kommunstyrelsen.

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk
Förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har fått förslag till lokalisering och utformning av multihus för nytt gymnasium, nya lokaler för vuxenutbildningen, nytt bibliotek samt eventuella övriga samhällsfunktioner på remiss från kommunstyrelsen.

Förvaltningens bedömning är att förslaget till lokalisering och utformning av multihuset i centralt läge är bra. Det är bra att biblioteket läggs i markplan och att det finns ett café. Detta ökar attraktiviteten. Förvaltningen anser att huset ska innehålla en konsert- och teaterlokal med god akustik, vilket kommer vara ett positivt tillskott för kommunen. Huset bör vidare innehålla konsthall med hög takhöjd och inte upplevas som sämre än den som finns idag. Övriga funktioner som lokaliseras till huset bör komplettera det utbud som redan finns i kommunen. Huset ska kunna användas flexibelt, men man bör fokusera på att tillgodose ett urval av funktioner som görs riktigt bra. Gymnasiet och vuxenutbildningens lokaler kan hyras av föreningar och allmänhet när de inte användas för skolverksamhet.

I svaret lämnas vidare en redovisning av erfarenheter från några andra kommuner och en sammanfattning av de synpunkter som inkommit vid möten med allmänheten. Viktiga frågor att beakta vid utformningen av biblioteket, konsert- och teaterlokal, konsthall och cafeteria redovisas också.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 27 januari 2015 att remittera förslag till lokalisering och utformning av multihus för nytt gymnasium, nya lokaler för vuxenutbildningen, nytt bibliotek samt eventuella övriga samhällsfunktioner till gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden för synpunkter. Remissen ska besvaras senast den 31 mars 2015.

Lokaler

Multihuset ska omfatta 14 000 kvadratmeter enligt förslaget från fastighetsägaren. Av dessa omfattar gymnasium och vuxenutbildning 6 500 kvadratmeter. Multihuset ska innehålla nya lokaler för bibliotek och konsthall samt konsert- och teaterlokal.

Några andra kommuners erfarenheter

Utvecklingsförvaltningen har besökt några kommuner som nyligen byggt nya bibliotek och kulturlokaler.

Vallentuna bibliotek kostade 13 miljoner kronor att inreda, men huset omfattar då ytterligare ytor för kulturen.

Andra viktiga erfarenheter är att beräkna kostnader för projektering, som kräver specialistkompetens. Det behövs investeringar och driftpengar vid iordningställande av lokalerna. Det är också viktigt att ta in arkitekter som har kompetens på bibliotek och konsert/teaterlokaler.

Erfarenheter visar att många kommuninvånare tycker att det är viktigt med ett café som en mötesplats. Samtidigt har det visat sig svårt att få en kommersiell aktör att driva caféet. Risken är att man står med tomma lokalytor som kunde användas till annat. Man kan också tänka sig ett socialt företag som driver caféet.

Det kan vara en utmaning när man ska bygga ett bibliotek tillsammans med ett gymnasium. Det har visat sig viktigt att tänka på hur eleverna ska passera genom huset och hur öppet huset ska vara. Ett positivt exempel är biblioteket i Härryda i Västra Götalands län som fyller funktionen som gymnasiebibliotek och många unga människor söker information och sitter och grupperbetar. Det som man trodde skulle bli stökigt blev istället något positivt.

Andra erfarenheter är att en ny konsertlokal ofta också används som kommunfullmäktigesal. I flera kommuner som besöktes hade kommunen även en annan större lokal för teater/bio såsom en teaterlokal eller en gymnasieaula.

Allmänhetens synpunkter

En enkätundersökning med Tyresöpanelen genomfördes förra året där Tyresöbor fick svara på vad man skulle vilja se i ett nytt kulturhus. Man fick svar från 70 personer och 60 procent var mellan 41 och 60 år.

De flesta ville ha fokus på professionell kultur snarare än eget skapande. Bibliotek och biograf anses som viktigast, därefter konsertsal, teatersalong, konsthall och försäljning av lokalt konsthantverk.

Ett kafé med möjlighet till internetuppkoppling bör finnas, liksom besöksdatorer, anslagstavlor och barnrum. Intresset för ett lokalthistoriskt arkiv för egen utforskning av Tyresös historia verkar också vara stort.

Tyresö kommun har bjudit in allmänheten till två rådslag den 19 februari och den 4 mars för att få in förslag och önskemål på kulturdelen avseende multihuset.

På mötet den 19 februari deltog cirka 20 personer och på mötet den 4 mars cirka 60 personer. Sammanfattningsvis lämnades det synpunkter på att det behövs ett lokalthistoriskt arkiv och eventuellt ett museum. Det behövs en konsthall och även ytterligare ytor för konstutställningar. Det behövs vidare lokaler för att utöva teater och dans med ytor för förråd och foajé. Lokaler för eget skapande behövs. Andra synpunkter var att det bör finnas lokaler som föreningar kan hyra för att ha möten och sammankomster och dessa bör inte vara för dyra.

Förvaltningens synpunkter och reflektioner avseende multihus

Förvaltningens bedömning är att förslaget till lokalisering och utformning av multihuset i centralt läge är bra. Enligt Tyresö kommuns översiktsplan kommer befolkning att öka kraftigt de närmaste åren och det måste beaktas vid planeringen av innehållet i multihuset. Det är bra att biblioteket läggs i markplan och att det finns ett café. Detta ökar attraktiviteten. Förvaltningen anser att huset ska innehålla en konsert- och teaterlokal med god akustik, vilket kommer vara ett positivt tillskott för kommunen. Huset bör vidare innehålla konsthall med hög takhöjd och inte upplevas som sämre än den som finns idag. Ett behov som framförts av många är att ett kulturhus bör innehålla ett lokalthistoriskt arkiv och många andra kommuner har det. Övriga funktioner som lokaliseras till huset bör komplettera det utbud som redan finns i kommunen. Huset ska kunna användas flexibelt, men man bör fokusera på att tillgodose ett urval av funktioner som görs riktigt bra. Gymnasiet och vuxenutbildningens lokaler kan hyras av föreningar och allmänhet när de inte användas för skolverksamhet.

Biblioteket

Lokalerna för dagens bibliotek är 1 564 kvadratmeter. Besökssiffran på huvudbiblioteket 2014 var 202 453 personer. Med utbyggnaden av bostäder i norra centrum ökar sannolikt besökssiffrorna med minst 20 procent. Biblioteket hade cirka 150 publika programaktiviteter 2013 på huvudbiblioteket.

Det finns behov av bokningsbara grupprum. Antalet studieplatser i tyst läsesal och i öppna biblioteksmiljön kommer behöva utökas, framförallt när en samlokalisering i huset sker med gymnasium och vuxenutbildning. Ytorna i biblioteket bör vara flexibelt uppbyggda så olika behov kan mötas som mindre utställningar m.m.

Om biblioteket ska läggas på två plan och ha öppet även på söndagar krävs ökade personalresurser, vilket man måste planera för.

Delar av biblioteksverksamheten samt administrativa ytor kan ligga på våningsplan 2. Administrativa ytor kan till viss del samlokaliseras med kulturavdelningen. Tidnings- och tidskriftsrum samt barnverksamhet bör ligga på entréplan. Uppställningsplats för barnvagnar behövs.

Konsthall och programrum m.m.

Konsthallen och programrummet omfattar idag 190 kvadratmeter. Kulturenhetens programrum används regelbundet för både kulturenheten och bibliotekets verksamheter, såsom barnaktiviteter.

En ny konsthall bör ha högt till tak och inte upplevas som sämre jämfört med den som finns idag. Ett lokalhistoriskt arkiv bör finnas.

Cafeterian

En cafeteria bör finnas i ett kulturhus som en mötesplats i nära anslutning till biblioteket. En tanke kan vara ett ha ett ekocafé med tydlig miljöprofil. Samtidigt har det visat sig svårt att få en kommersiell aktör att driva caféet. Risken är att man står med tomma lokalytor som kunde användas till annat. Man kan också tänka sig ett socialt företag som driver caféet eller att ungdomscaféet Bonza driver caféet delar av tiden.

Konsert- och teaterlokal

Multihuset ska innehålla en konsert- och teaterlokal som ska kunna användas för kommunfullmäktiges möten och snabbt kunna anpassas för de kraven. Konsert- och teaterlokalen bör ha god akustik och kunna användas för det nya gymnasiet. Loger och kringtyr till scenen behövs. Med en bra scen i

kommunen kan också större scenframträdanden med olika tekniska krav bjudas in. Det finns också behov av lastings- och lossningsmöjligheter i direkt anslutning till konsert- och teaterlokalen.

En faktor att beakta är att om gymnasiet får nya lokaler så kommer dagens gymnasieaula inte att finnas kvar. Den rymmer 400 sittande. Forellen rymmer 255 sittande. Man måste fråga sig hur många sittande som en nya konsert- och teaterlokal ska rymma. Det är inte lätt att bedöma dimensioneringen för en storstadsnära kommun som Tyresö och hur ofta den kommer att fyllas vid olika evenemang. För att möta framtidens krav och befolkningsökning kan det vara rimligt med 450 sittande.

Övriga reflektioner

Vidare bör man beakta hur man ska röra sig in och ut ur byggnaden. Gymnasium och vuxenutbildningen ska finnas i lokalerna och man måste planera för hur eleverna/studerande ska röra sig i lokalerna. Detta har visat sig viktigt att tänka på vid en jämförelse med andra kommuner.

Liksom erfarenheter från andra kommuner visar är det viktigt att ta in specialistkompetens gällande utformning av bibliotek och konsert- och teaterlokal. Andra erfarenheter är att planera för förprojektering och eventuella justeringar i efterhand. Vid utformning av huset bör expertis avseende konstärllig utsmyckning tas med. När det kommer ske en detaljprojektering bör det bildas referensgrupper för planering av innehållet i de olika funktionerna i huset.

Kvarnhjulet finns kvar för eget skapande inklusive kulturskolan samt föreningsverksamhet. Gymnasiet och delvis vuxenutbildningens lokaler kan användas kvällstid för uthyrning till t.ex. föreningslivet, vilket bör utöka kommunens uthyrningsbara lokaler.